A CULTURA É UN DEREITO

CULTURA EN TODOS OS CONCELLOS
CULTURA PARA TODAS AS PERSOAS

www.aculturaeundereito.gal

XVI XORNADA

INNOVACIÓN CULTURAL E TERRITORIO

A CULTURA É UN DEREITO
CULTURA EN TODOS OS CONCELLOS
CULTURA PARA TODAS AS PERSOAS

Memogramas feitos por @AdelaVV ou @adedoblev

A CULTURA É UN DEREITO

CULTURA EN TODOS OS CONCELLOS
CULTURA PARA TODAS AS PERSOAS

www.aculturaeundereito.gal

XVI XORNADA

INNOVACIÓN CULTURAL E TERRITORIO

Memogramas feitos por @AdelaVV ou @adedoblev

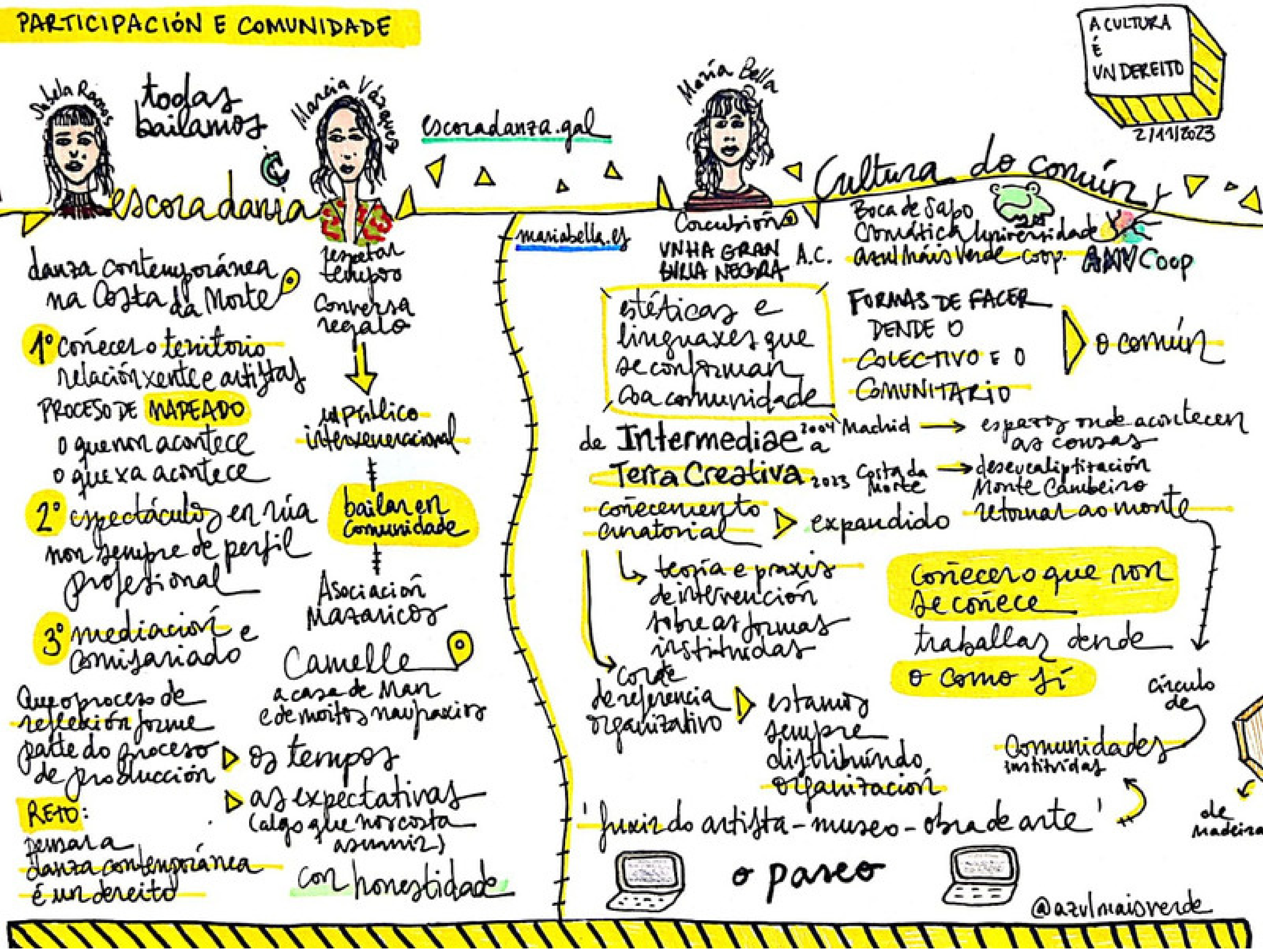

A CULTURA É UN DEREITO

CULTURA EN TODOS OS CONCELLOS
CULTURA PARA TODAS AS PERSOAS

A CULTURA É UN DEREITO

www.aculturaeundereito.gal

XVI XORNADA

INNOVACIÓN CULTURAL E TERRITORIO

A CULTURA É UN DEREITO
CULTURA EN TODOS OS CONCELLOS
CULTURA PARA TODAS AS PERSOAS

Memogramas feitos por @AdelaVV ou @adedoblev

A CULTURA É UN DEREITO

CULTURA EN TODOS OS CONCELLOS
CULTURA PARA TODAS AS PERSOAS

www.aculturaeundereito.gal

XVI XORNADA

INNOVACIÓN CULTURAL E TERRITORIO

A CULTURA É UN DEREITO
CULTURA EN TODOS OS CONCELLOS
CULTURA PARA TODAS AS PERSOAS

Memogramas feitos por @AdelaVV ou @adedoblev

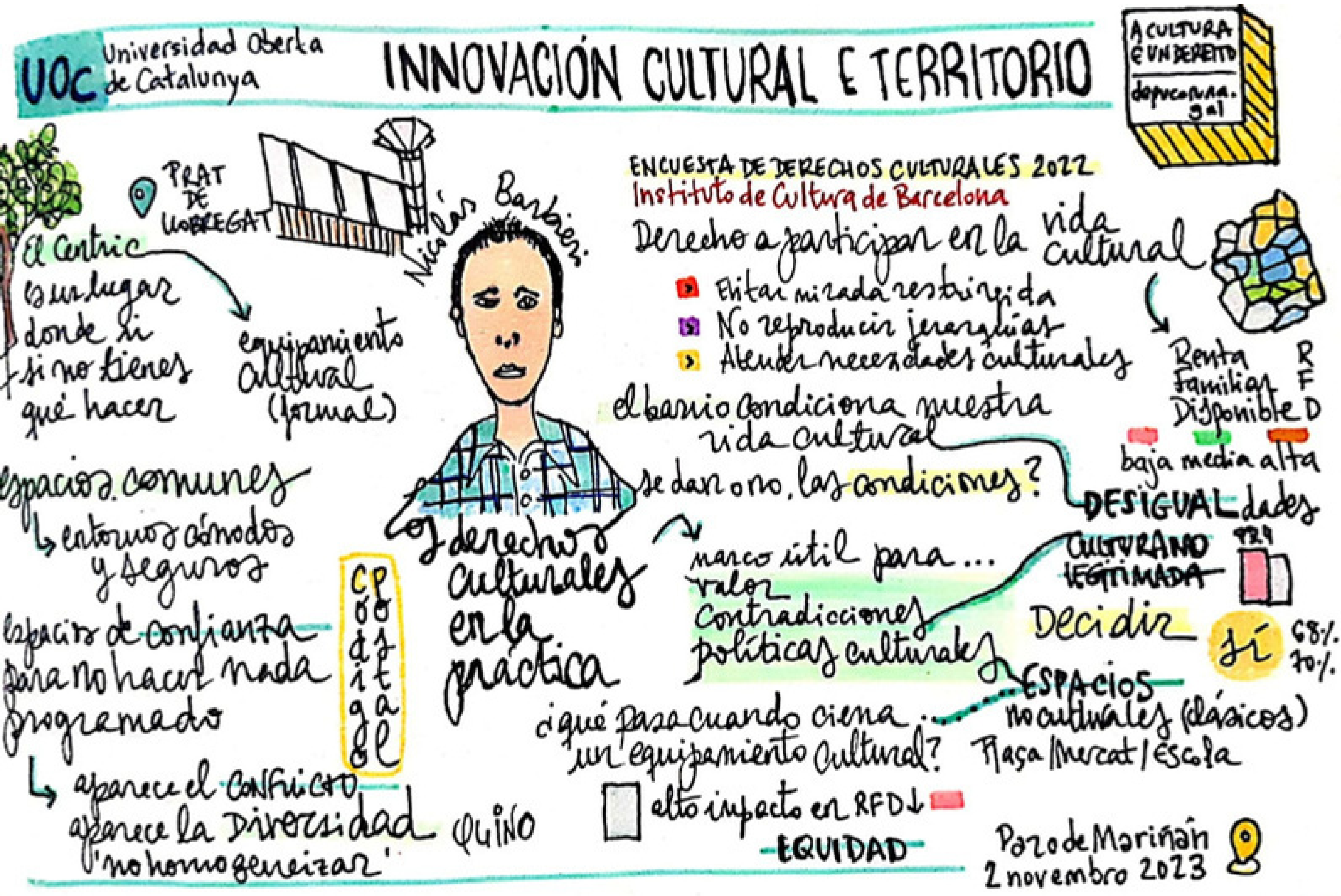

PROPOSTA COLECTIVA PARA ATERRAR OS DEREITOS CULTURAIS

INNOVACIÓN CULTURAL E TERRITORIO

XVII XORNADAS A CULTURA É UN DEREITO

Adela Vázquez Veiga
@AdelaVV

CAIXA INTERESTELAR DOS DEREITOS CULTURAIS

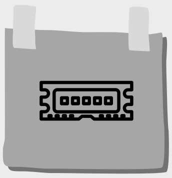
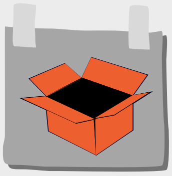

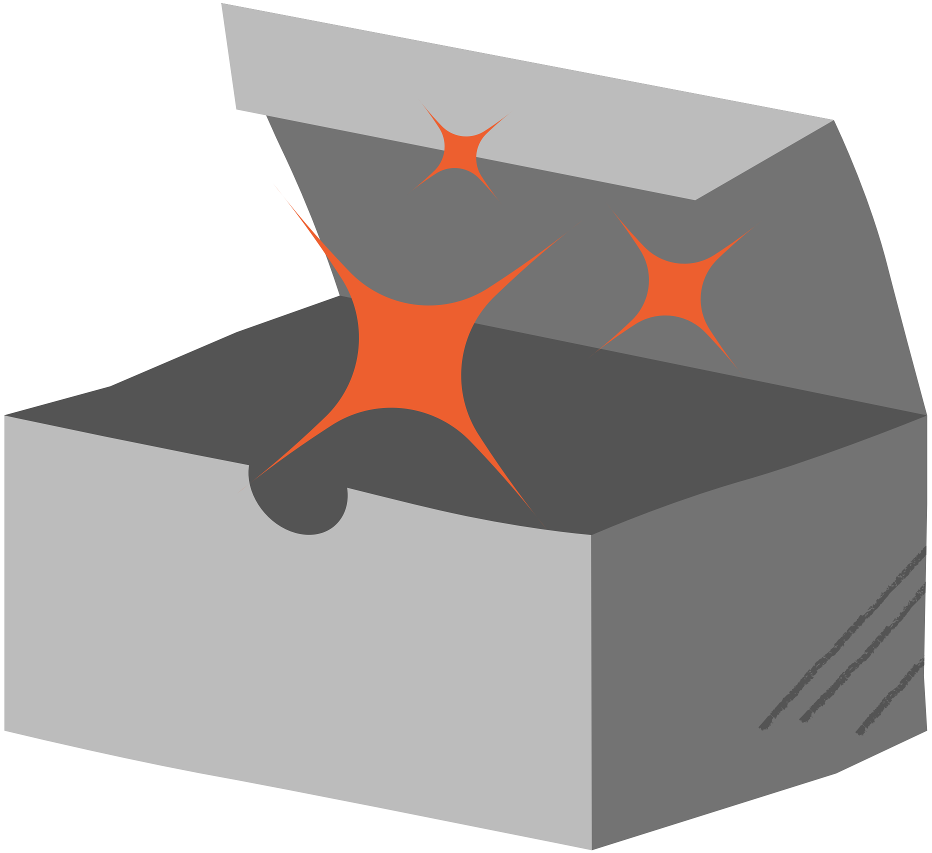

CAIXA INTERESTELAR DOS DEREITOS CULTURAIS

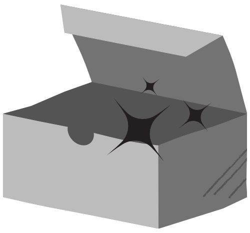

Na caixa interestelar dos Dereitos Culturais (DC) atópanse os 9 dereitos establecidos pola UNESCO no *Proxecto de Declaración dos Dereitos Culturais* de 1998.

A metáfora dos dereitos como fitos estelares sitúaos nun ideal ás veces inalcanzable.

Nós queremos aterrar das estrelas ao universo terrícola para, entre todas, atopar os modos de materializar os dereitos na praxe.

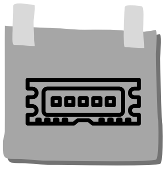
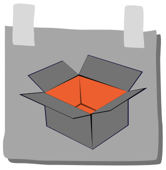

Pensar xuntas cales son os límites dos dereitos culturais pode axudarnos a aterrar as idealizacións que non sempre son realistas nin inclúen a todas.

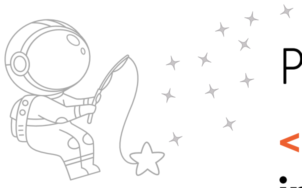

PASO 1. Coller as estrelas

<<< Recoller unha tarxeta na caixa interestelar dos DC.

1. O dereito de toda persona, soa ou en común, a elixir a súa identidade cultural, na diversidade dos seus modos de expresión.

2. O dereito a participar na vida cultural que elixa e a exercer as súas propias prácticas culturais.

3. O dereito a acceder aos patrimonios culturais que constitúen manifestacións significativas das diferentes culturas.

4. O dereito de acceder e participar libremente, sen fronteiras, na vida cultural; dereito a gozar das artes e a participar no progreso científico e nos beneficios que del resulten.

5. A liberdade de expresarse na lingua ou linguas da súa elección, así como de creación e investigación.

6. O dereito de autoría.

7. O dereito a unha educación permanente e á liberdade de recibir ensinanza na súa propia lingua e de crear institucións ao efecto.

8. O dereito á información.

9. O dereito a participar, dacordo a procedementos democráticos, na elaboración, execución e evaluación das políticas culturais que lle concernan.

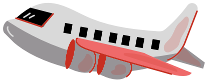

PASO 2. Subir á aeronave

<<< Conversar sobre cal é a marxe de manobra que temos para materializar na práctica o noso DC, usando un avión/obxecto para tomar a palabra e pasala a outra compañeira.

*Marxe de manobra refírese á capacidade que temos para facer fronte ás problemáticas e retos sociais.

*Dar o avión é unha expresión que se usa en México cando estás aparentando escoitar a alguén pero ignoras o que di ou non prestas atención. Aquí se trata de falar e escoitar; quen ten o avión na mao é quen ten o turno de fala.

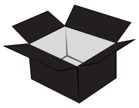

PASO 3. A caixa negra dos DC

<<< Crear unha memoria da caixa negra da aeronave dos DC: dispositivo que almacena as palabras das participantes no proceso de reflexión en torno á conversa anterior.

Usar 1 ou 2 conceptos clave por persoa

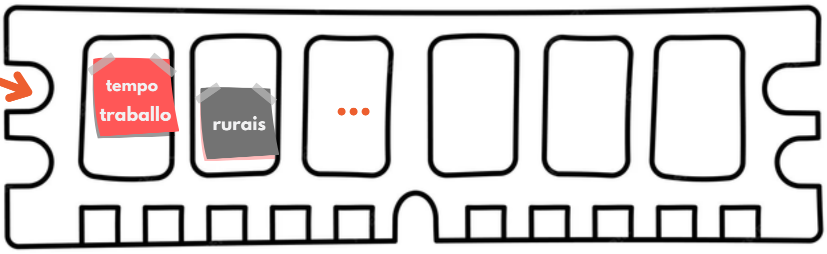

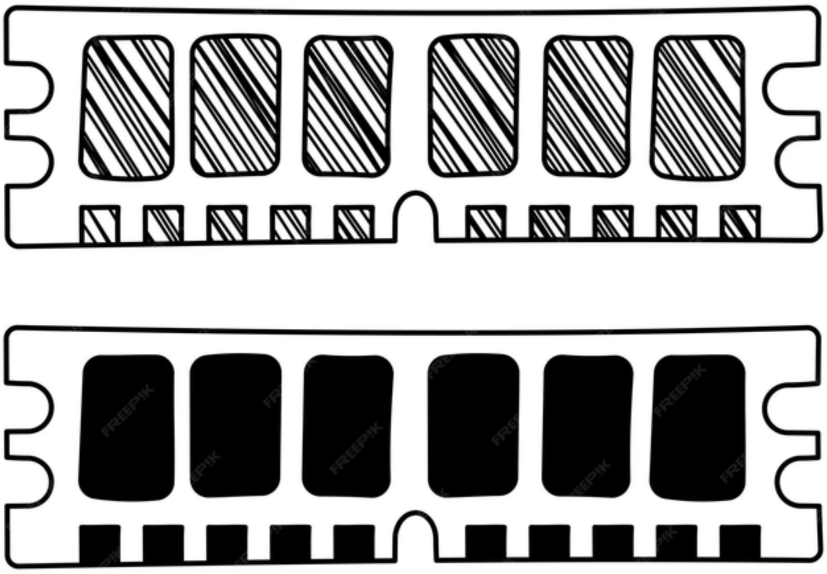

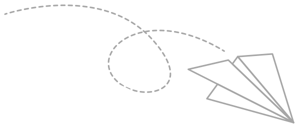

PASO 4. Aterrar na pista

>>> Colocar a memoria na caixa.
>>> Coller a caixa doutro grupo.
>>> Crear un relato libre co contido, partindo de o DC "x" faise con ou é producido con...

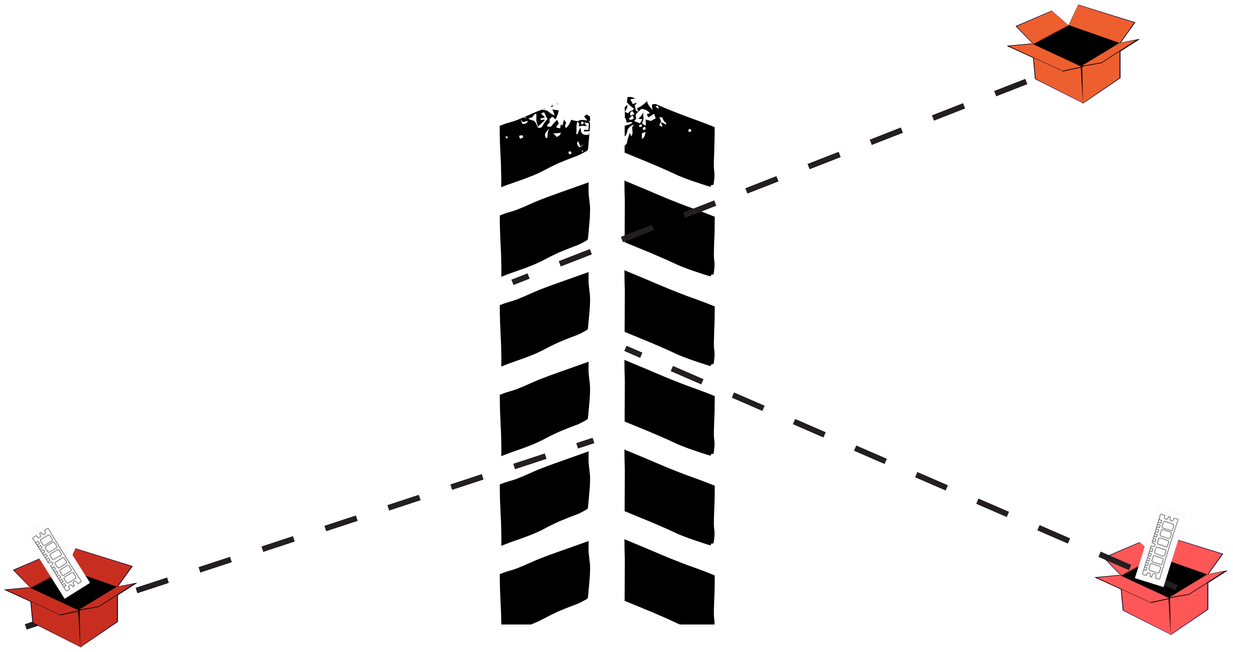

PASO 5. Abrir a caixa negra*

>>> Ler o relato atopado na memoria da caixa negra.
>>> Facer unha síntese colectiva dende a pregunta "que falta nese relato?", a modo de conclusión.

***A caixa negra dunha aeronave é de cor laranxa ou vermella porque ten que ser atopada con facilidade. Nós pensámola como caixa aberta e transmisible a outras persoas; unha caixa con memoria de doado acceso.**

A caixa interestelar é un dispositivo que co-creamos en @underground_colectiva para abrir procesos de reflexión crítica con outras persoas en torno a temas diversos. É unha caixa coa que constelar xuntas.

A ferramenta está en beta permanente, isto quere dicir que se vai modificando segundo o requiran as situacións, os medios, as comunidades e/ou os contextos.

Para o encontro Innovación Cultural e Territorio, comisariado por @fran_quiroga o 2 de novembro de 2023 e organizada por @culturadadeputaciondacoruna, deseñamos a Caixa Interestelar dos Dereitos Culturais para pór en cuestión o ideal deses "fitos estelares" e pensalos dende a súa producción social.

Para facelo, 40 persoas fixemos o exercio de imaxinarnos en diferentes escearios:

- **Collimos as estrelas da caixa, pensándonos como persoas “expertas” e idealistas que creen firmemente nos dereitos culturais e queren viaxar ao firmamento porque na terra parecen non atopar respostas.**
- **Subimos a unha aeronave e, nesa viaxe interestelar compartida, conversamos con outras sobre como acadar esas estrelas/dereitos e como poderían materializarse na praxe terrícola.**

- **Creamos unha memoria da conversa que quedou gravada na caixa negra da aeronave para aterrar na pista.**
- **Escoitamos as conversas das memorias como se fósemos técnicos dun aeroporto e intentamos atopar respostas. Fixémonos algunhas preguntas e cuestionamos o que escoitamos para tratar de chegar a unha síntese común.**

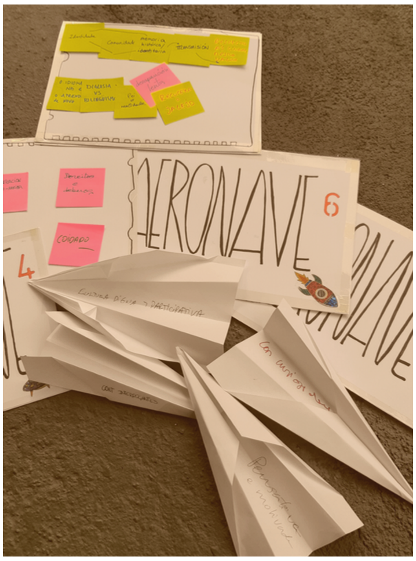

- **Compartimos unhas conclusións co mundo-terra a partir de reinterpretacións desas memorias:**

AERONAVE 1 ✈ O dereito a autoría dentro das institucións culturais, ten sentido como lóxica individualista vs autoría compartida, autoría como apropiación cultural colectiva?...

AERONAVE 2 ✈ O dereito a lingua/s é identidade, comunidade, memoria histórica, transmisión, respeto e mesmo valor, idioma nai e o aprendido de novo, diglosia vs bilingüismo, lei vs realidade, desaparación lenta, recupera o jalejo...

AERONAVE 3 ✈ O dereito á vida cultural é do pobo e correspode ao pobo! é o dereito que non estamos dispostas a perder, vencellado á cultura galega; as administracións velarán por propiciar un ecosistema que facilite a participación, no que participar de proxectos de creación colectiva e dar importancia aos espazos participativos; por que tantas barreiras coa xente nova? hai que deixarlles facer e acompañar...

AERONAVE 4 ✈ O dereito a participar libremente contén conceptos valeiros e barreiras, a participación é pasiva e non real; é un dereito indisfrutable e contraditorio coas formas de vida; libremente? económico-físico...

AERONAVE 5 ✈ O dereito a acceder aos patrimonios culturais ten un límite normativo; capitalización dos bens vs usos comúns; democratización abaixo-arriba; dereitos e deberes; coidado...

AERONAVE 6 ✈ O dereito a participar das políticas públicas é confianza; a recoñecernos como suxeitos; vontade política: asumir e deixarse acompañar; a participar tamén se aprende; oferta por diante da demanda; autonomía, poder e gobernanza...